

AMK-Syd
09-03-2016

Status på reformer og indsats RAR Sydjylland

Marts 2016

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser der er behov for regionalt.

Formål: Oversigtsnotat til RAR

Dette notat skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne.

Oversigtsnotat giver et overblik over status på reformer og beskæftigelsesindsats i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR) i Sydjylland.

Det skal gøre det nemmere for medlemmer af RAR at vurdere og diskutere hvordan går det med beskæftigelsesindsatsen i de regionale arbejdsmarkedsområder (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet over situationen på arbejdsmarkedet, hvor der er fokus på bl.a. beskæftigelses- og ledighedsudvikling, samt rekrutteringsudfordringer.

Indhold: Status på indsats ift. jobcenterets målgrupper og reformer

- For hver af de fire store reformer (beskæftigelses-, kontanthjælps- sygedagpenge og førtidspensions-/fleksjobreformen) udarbejdet en side med tre centrale figurer. Figurerne viser centrale nøgletal (indikatorer) for, hvor mange borgere der får en bestemt ydelse eller indsats, og for hvordan det udvikler sig over tid.
- Dernæst er der en side med overblik over målgrupperne for jobcentrene. Den viser hvem (hvor mange) der får hvilke ydelser – og hvad udviklingen er.

Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal der præsenteres, og hvad det er for konklusioner der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af Star til alle faste møder i RAR.

Status på beskæftigelsesreformen

Den 1. januar 2015 trådte de første dele af beskæftigelsesreformen i kraft. Reformen sætter fokus på, at ledige hurtigere kommer i varig beskæftigelse gennem en individuel og målrettet indsats og gennem en målretning af uddannelsesindsatsen.

Fig 1. Udvikling i langtidsledighed (dagpenge), jan. 14 - jan. 15.

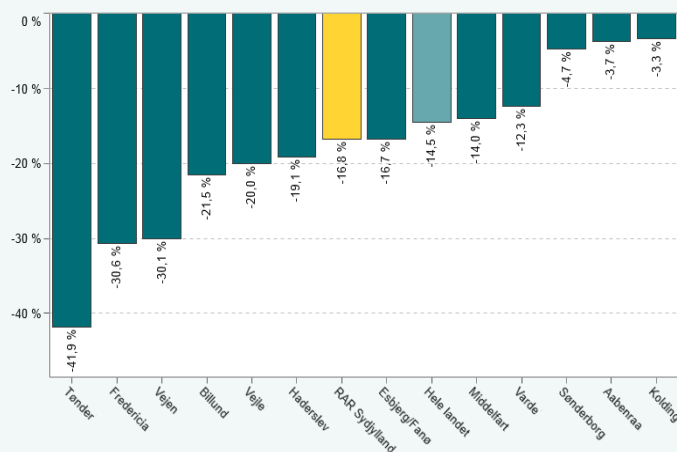

Fig 2 Andelen af dagpengemodtagere med mellem 1 ½ og 3 måneder ledighed, som har fået minimum én jobsamtale, nov.15

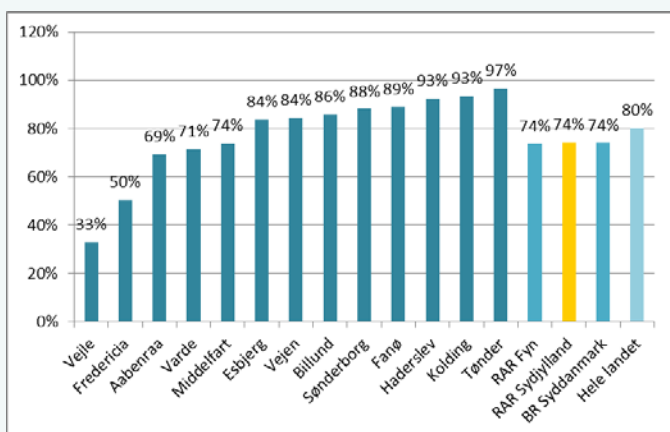
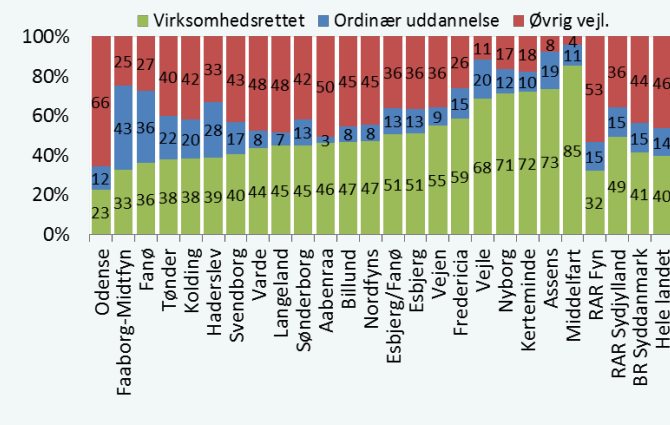

Fig 3. Aktiveringsforløb for dagpengemodtagere fordelt på redskab, dec. 15

Ledighed og langtidsledighed falder

Der er i januar 2016 i alt 1.557 langtidsledige i RAR-Syddjylland. Både ledigheden og langtidsledigheden har været faldende det seneste år. Som figur 1 viser, er der stor variation mellem faldet blandt de sydjyske kommuner. Det gennemsnitlige fald i RAR Syddjylland er på 16,8 pct., hvilket er et noget større fald end på landsplan (-14,5 pct.). I samtlige kommuner i RAR-Syddjylland falder ledigheden. I 7 ud af 12 kommuner falder langtidsledigheden mere end på landsplan. Procentvis falder ledigheden mest i Tønder og Fredericia med hhv. 41,9 pct. svarende til 61 langtidsledige. og 30,6 pct. svarende til 120 langtidsledige.

Fælles og intensiveret kontaktførelse

Indsatsen til dagpengemodtagere skal først og fremmest indeholde samtaler. Med beskæftigelsesreformen blev i 2015 indført krav om, at a-kasse og jobcenter holder fælles samtaler med de ledige, og at samtalerne intensiveres, så der afholdes månedlige samtaler de første 6 mdr. Samtaler er i sig selv en effektiv indsats ift. at få ledige i beskæftigelse. Der er overordnet set stærk evidens for en positiv effekt af samtaler for dagpengemodtagere. For dagpengemodtagere vurderes samtaler desuden at være 'et af de bedst virkende og mest robuste instrumenter i den aktive beskæftigelsespolitik' (Rosholm & Svarer, 2010). Nyledige dagpengemodtagere skal derfor hurtigt i gang med et samtaleforløb. Jobcentre i Syddanmark har forskellige udgangspunkter for at arbejde med en tidlig og intensiv kontakt. I Syddanmark fik samlet set 32 pct. af dagpengemodtagerne mellem 1½ og 3 måneders ledighed minimum én jobsamtale i løbet af dagpengeforløbet i november 2015 jf. fig. 2. Det skal bemærkes, at figur 2 kun viser de samtaler, der er registreret som nulstillende.

Individuel indsats med virksomhedsrettede tilbud og målrettet opkvalificering

Reformen lægger op til en mere individuel indsats til dagpengemodtagerne med fokus på de virksomhedsrettede tilbud. Samtidig målrettes uddannelsesmidlerne ift. ledige, der mangler kompetencer, og ift. områder, hvor der er efterspørgsel efter arbejdskraft. Som figur 3 viser, er der forskel på sammensætningen af aktiveringstilbuddene på tværs af de sydjyske kommuner. I Syddanmark er 49 pct. af tilbuddene virksomhedsrettet i gennemsnit, mod 40 pct. på landsplan. Tal for hele Syddanmark peger desuden på, at nogen af de grupper, der i dag får mest uddannelse i beskæftigelsesindsatsen, er grupper, der i forvejen har meget uddannelse, f.eks. akademikere. Der er således et potentiale i forhold til yderligere at målrette uddannelsesindsatsen. Her spiller kontaktførelsen en vigtig rolle i motivationen af ledige med mindst uddannelse til at påbegynde opkvalificering målrettet jobåbninger på arbejdsmarkedet. Fra 4.kvt. 2014 til 4.kvt. 2015 er udviklingen i aktiveringsindsatsen gennemgående faldende i RAR Syddjylland, de virksomhedsrettede tilbud falder med 9,2 pct., ordinær uddannelse med 46,6 pct. og øvrig vejledning med 58,1 pct.

Status på kontanthjælpsreformen

Den 1. januar 2014 trådte kontanthjælpsreformen i kraft. Reformen styrker den uddannelsesrettede indsats for de ufaglærte unge, der i stedet for at få kontanthjælp får uddannelseshjælp. Reformen bygger samtidig på et princip om, at de jobparate skal gøre nytte og arbejde for deres kontanthjælp, og at de aktivitetsparate skal bringes tættere på arbejdsmarkedet gennem en tværgående og helhedsorienteret indsats.

Fig. 4 Udvikling i unge på kontant- eller uddannelseshjælp i RAR-Sydjylland, fuldtidspersoner

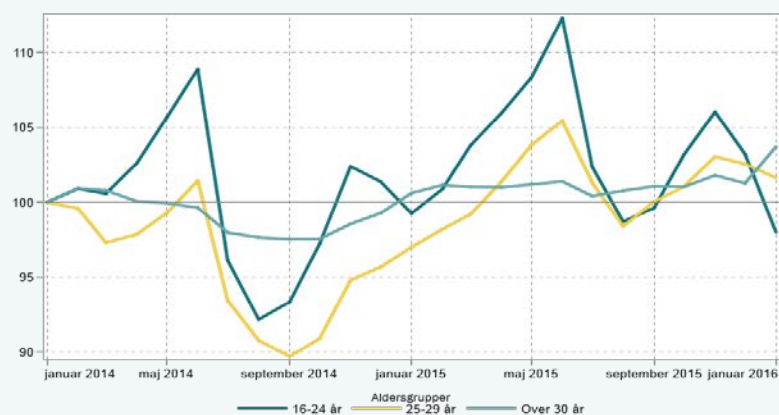

Fig 5. Udvikling i unge under 30 år på kontant- og uddannelseshjælp, dec. 14 – dec. 15.

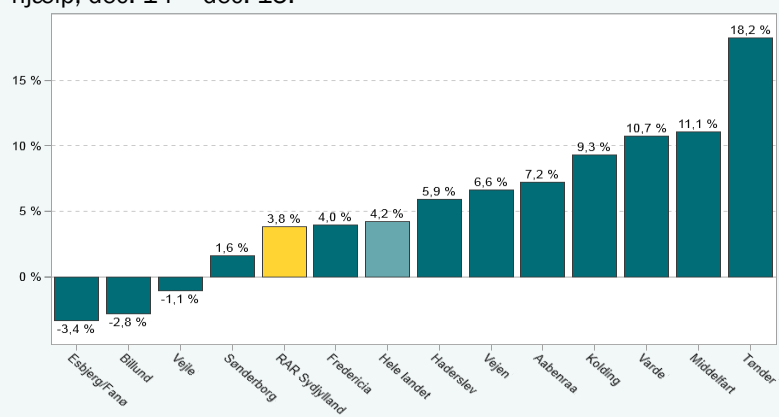
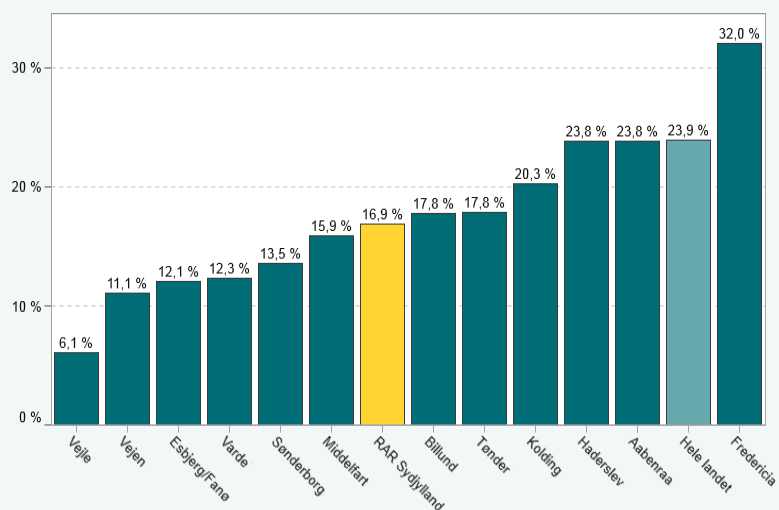

Fig 6. Andel langvarige kontanthjælpsmodtagere uden aktivering, nov. 15

Flere unge får kontant- og uddannelseshjælp

Det samlede antal unge borgere på kontant- eller uddannelseshjælp i Sydjylland er jf. fig. 5 steget med 3,8 pct. fra december 2014 til december 2015. Det dækker over, at antallet af uddannelseshjælpsmodtagere er faldet med 3,5 pct. i Sydjylland mod 2,6 pct. på landsplan. Antallet af unge kontanthjælpsmodtagere er steget med ca. 18 pct. fra til 1076 til 1270 fuldtidspersoner fra januar 2015 til januar 2016.

På landsplan har unge under 30 år på kontant og uddannelseshjælp haft en stigning på 4,2 pct. fra december 2014 til december 2015. Som det kan ses på figur 5, dækker udviklingen for Sydjylland over forskelle blandt de sydjyske kommuner. I Esbjerg og Billund har der således været et fald på hhv. 3,4 pct. og 2,8 pct., mens der i Tønder har været en stigning på 18,2 pct. over det seneste år. I RAR Sydjylland har stigningen været på 3,8 pct. svarende til 255 fuldtidspersoner på kontant og uddannelseshjælp. For de fleste kommuner kan stigningen helt eller delvis henføres til unge kontanthjælpsmodtagere omfattet af integrationsprogrammet.

Alle skal have en aktiv indsats

Kontanthjælpsreformen lægger vægt på, at alle kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere skal have en aktiv indsats. Andelen af passive kontanthjælpsmodtagere har været faldende – men som figur 6 viser, er der dog 16,9 pct. af de langvarige kontanthjælpsager i Sydjylland i november 2015, der ikke har fået et beskæftigelsesrettet tilbud det seneste år – flest i Fredericia og Aabenraa. Alligevel er der i perioden fra december 2014 til december 2015 sket en stigning i omfanget af virksomhedsrettet aktivering som andelen af det samlede antal aktiverede kontanthjælpsmodtagere. Den virksomhedsrettede aktivering er steget med 15,3 pct. i RAR Sydjylland, hvorimod stigningen på landsplan noget lavere, 11,6 pct.

Med reformen styrkes den uddannelsesrettede indsats for de unge på uddannelseshjælp. Det vil bl.a. være gennem brobygningsprojekter og brug af uddannelsesmentorer.

Status på førtidspensions- og fleksjobreformen

Den 1. januar 2013 trådte førtidspensions- og fleksjobreformen i kraft. Med reformen skal unge under 40 år som udgangspunkt ikke have førtidspension, men en tværfaglig og helhedsorienteret indsats i ressourceforløb. Samtidig målrettes fleksjobordningen i forhold til personer med mindst arbejdsevne, og så tilskuddet i højere grad tilskynder til at øge timetallet.

Fig 7. Andel af befolkningen (16-66 år) i fleksjob, ressourceforløb og førtidspension, dec. 15.

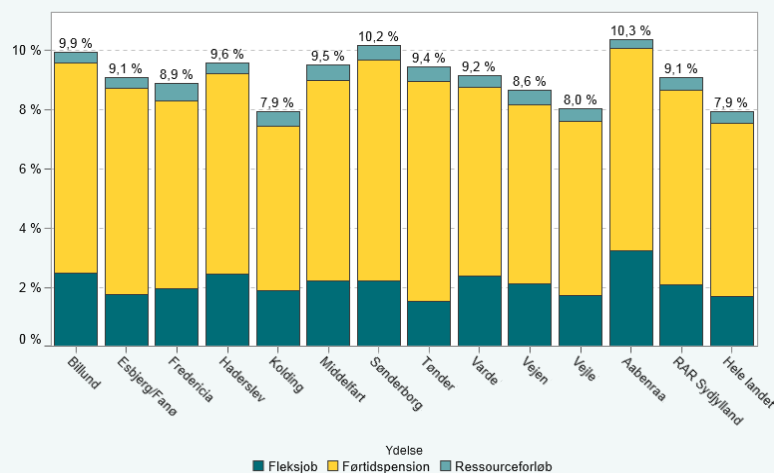

Fig 8 Andel aktiverede ressourceforløbsmodtagere, fordelt efter type af tilbud, dec. 2015

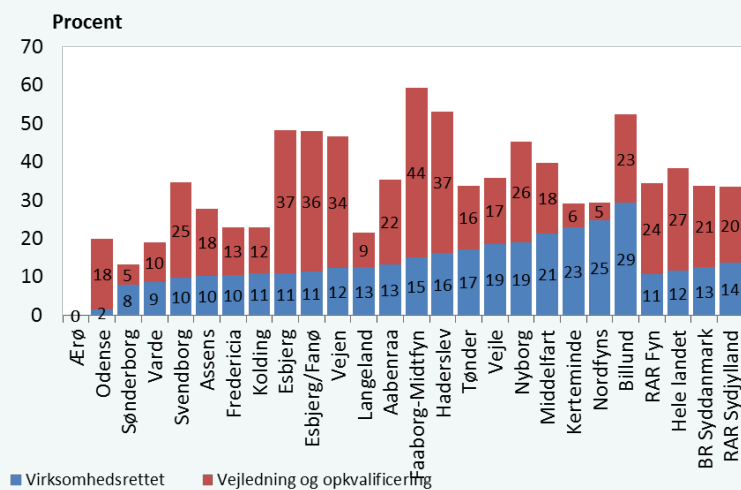
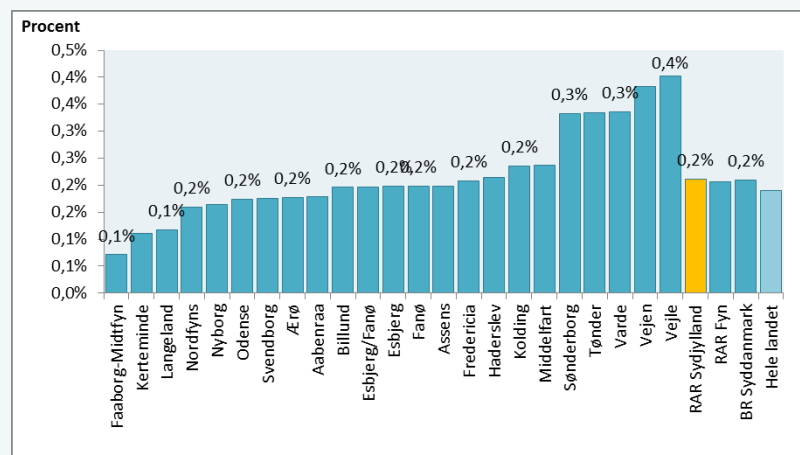

Fig. 9 Tilgang til førtidspension som andel af befolkningen, dec. 2015

Flere i ressourceforløb og fleksjob

Antallet af borgere, der kommer i ressourceforløb og fleksjob, har det seneste år været stærkt stigende. I Syddjylland er antallet af borgere i ressourceforløb således steget fra 1.432 til 2.127 fra december 2014 til december 2015, mens antallet i fleksjob er steget fra 9.568 til 10.160 i samme periode. Som figur 7 viser, er der dog forskel på de sydjyske kommuners anvendelse af fleksjob. Med reformen blev det muligt at give fleksjob også til borgere, der kun er i stand til at arbejde ganske få timer om ugen. I RAR Syddjylland er 37,7 pct. af fleksjobbene efter den nye ordning således på under 10 timer. Det er positivt, at disse grupper således får en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er dog væsentligt at have fokus på at udvikle disse borgeres arbejdsevne og det timeantal, de er i stand til at arbejde.

Aktiv indsats i ressourceforløb

I ressourceforløbene skal borgerne have en individuel og helhedsorienteret indsats med inddragelse af både beskæftigelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige tilbud. Der er, som figur 8 viser, stor forskel på, hvor meget ressourceforløbsmodtagerne får af beskæftigelsesrettede tilbud i de sydjyske kommuner - fra 8 pct. til ca. 29 pct. Også for denne gruppe kan særligt virksomhedsrettede tilbud være virksomme. Størstedelen af aktiveringen er dog vejledning og opkvalificering.

Tilgangen til førtidspension stiger igen

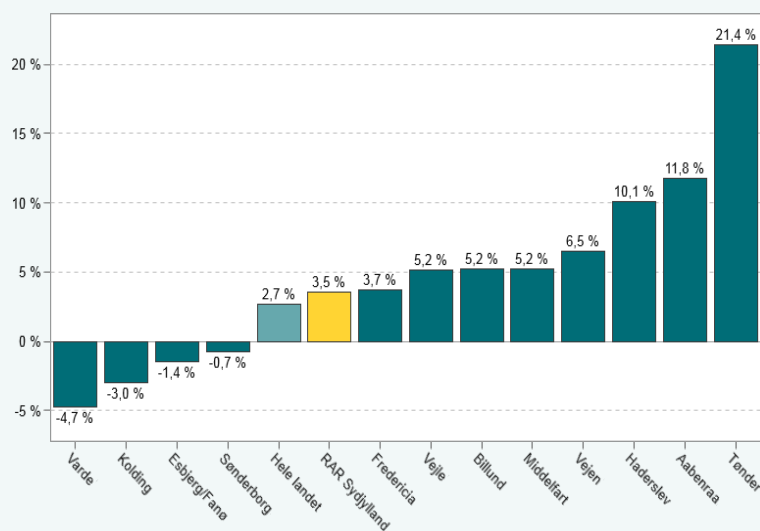
Tilgangen til førtidspension er faldet kraftigt siden 2010 pga. et stærkt fokus fra kommunerne og pga. implementeringer af reformen. Det seneste år har 1028 borgere i Syddjylland fået tilkendt førtidspension. Det er ca. 1.782 færre end i 2010. Tilgangen er dog steget med ca. 221 personer det seneste år. Hvilket er forventeligt, da en del borgere efter gennemførte ressourceforløb vil blive tilkendt førtidspension.

Udtrykt som andel af befolkningen er der betydelig forskel i tilgangen på tværs af de sydjyske kommuner, jf. fig. 9.

Status på sygedagpengereformen

Den 1. januar 2015 trådte de sidste dele af sygedagpengereformen i kraft. Reformen indebærer, at tidspunktet for re- vurdering af retten til sygedagpenge fremrykkes fra 12 til 5 måneder, og at borgere, der ikke kan blive forlænget på sy- gedagpenge, fortsætter i et jobafklaringsforløb. Med reformen kommer der desuden fokus på tidlig indsats og opføl- ning, styrket brug af delvise raskmeldinger og virksomhedsrettede tilbud, samt at indsats og ressourcer prioriteres ift. sygemeldte i risiko for langvarige forløb.

Fig 10 Udvikling i antal fuldtidspersoner på sygedagpenge eller job- afklaringsforløb, dec. 14 til dec. 15

Udviklingen i sygedagpenge

Som figur 10 viser, har der det seneste år både på landsplan og i Syddjylland været en stigning i antallet af borgere på sygedagpenge eller i jobaf- klaringsforløb..

Siden 1. oktober 2014 er borgere, der efter 5- månederstidspunktet ikke er blevet forlænget, overgået til jobafklaringsforløb. I december 2015 var ca. 2.208 sygemeldte i Syddjylland i et jobaf- klaringsforløb – det svarer til 17,6 pct. af de sy- gemeldte, jf. figur 11.

Tidlig og virksomhedsrettet indsats

Reformen lægger op til, at indsats og ressourcer i højere grad målrettes de sygemeldte, der er i risiko for langvarige sygeforløb.

Samtidig lægger reformen op til en tidligere ind- sats bl.a. med mulighed for, at borgere eller virk- somheder kan anmode kommunen om at iværk- sætte en særlig tidlig indsats i risikosager. Her- udover lægger reformen op til et styrket fokus på at fastholde de sygemeldtes tilknytning til ar- bejdsmarkedet gennem delvise raskmeldinger eller virksomhedsrettede tilbud.

Fig 11 Andel sygemeldte i jobafklaringsforløb, dec. 15

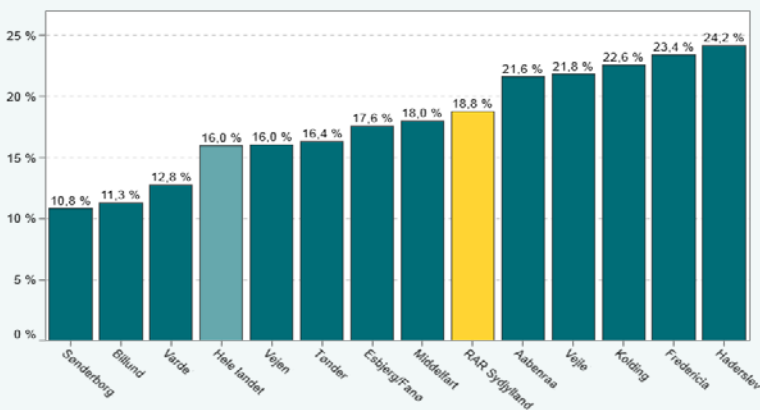
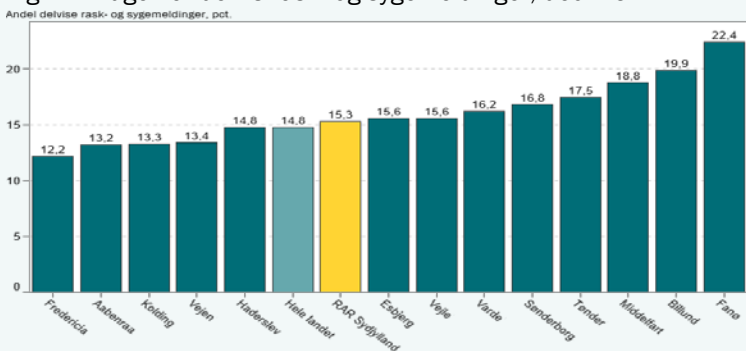

Fig 12 Brugen af delvis rask- og sygemeldinger, dec. 15

Figur 12 viser brugen af delvise rask- og syge- meldinger. Delvise raskmeldinger dækker over sygemeldte, der melder sig klar til at komme delvist tilbage på arbejdsmarkedet, mens de er sygemeldte. En større andel af delvist syge- og raskmeldinger betyder derfor, at sygemeldte bevarer en tilknytning til jobbet, mens de er sy- gemeldte. Derfor kan delvise rask- og sygemel- dinger ofte være et effektivt redskab i forhold til at genetablere/opretholde sygemeldtes kontakt til arbejdsmarkedet. Der er i RAR Syddjylland stor forskel på, hvor meget jobcentre anvender delvise rask- og sygemeldinger. I Fredericia ligger andelen på 12,2 pct. mens Billund og Fanø ligger noget højere med hhv. 19,9 og 22,4 pct.

Jobcenterets målgrupper

Fig 13. Andel af befolkningen (16-66 år) på offentlig forsørgelse (eks. folkepension og SU), dec. 15

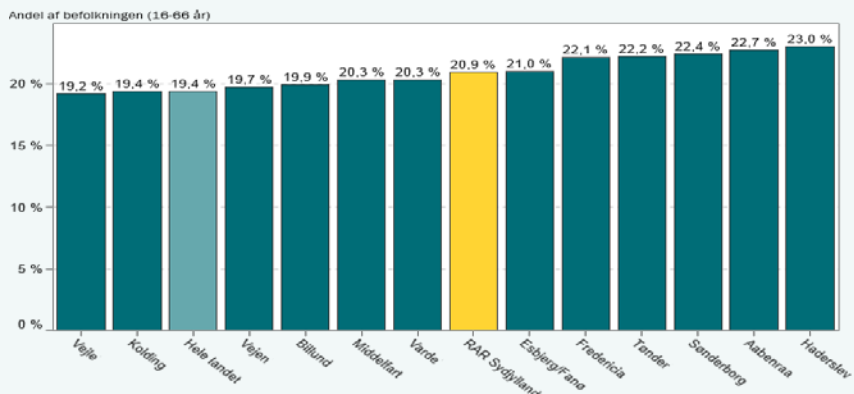
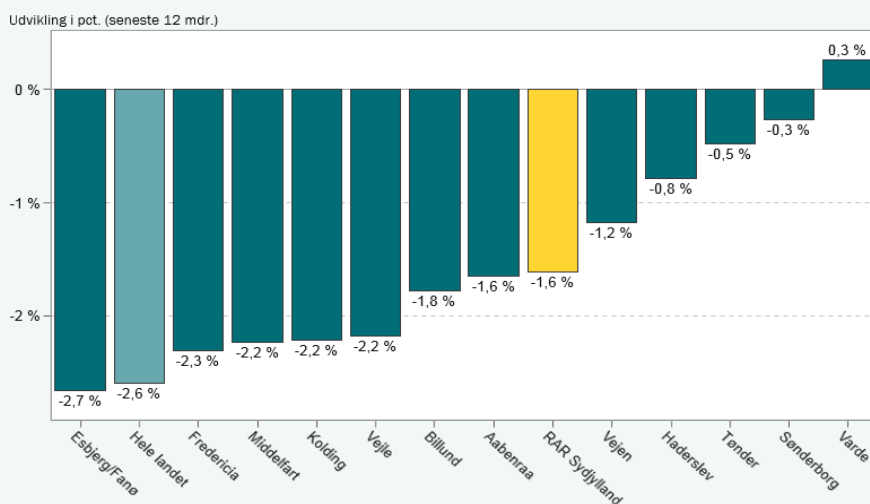

Fig 14. Udvikling i antal personer på offentlig forsørgelse dec. 14 – dec. 15

Andelen på offentlig forsørgelse

I Sydjylland er 20,9 pct. af befolkningen i den erhvervsaktive alder på offentlig forsørgelse i oktober 2015 (folkepension og SU indgår ikke).

Andelen på offentlig forsørgelse i Sydjylland er i gennemsnit 1,5 pct. over niveauet for hele landet.

Der er variation imellem kommunerne, men næsten alle har en "forsørgertyngde", der ligger over landsgennemsnittet på ca. 19,4 pct., jf. fig. 13.

Udviklingen i offentlig forsørgelse

Antallet af personer på offentlig forsørgelse i Sydjylland er faldet med 1,6 pct. fra december 2014 til december 2015. Det dækker i den ene ende over et fald på 2,7 pct. i Esbjerg/Fanø og i den anden ende over en stigning på 0,3 pct. i Varde, som dog stadig har en lavere andel af befolkningen på offentlig forsørgelse end gennemsnittet for Sydjylland.

Det er bl.a. antallet på efterløn og a-dagpenge, som bidrager til faldet i antal personer på offentlig forsørgelse. Der er store fald i antal personer på andre ydelser som f.eks. førtidspension og sygedagpenge, men som følge af reformerne er der stigninger i antallet på ressourceforløb og jobafklaringsforløb.

Samtidig med, at andelen af befolkningen på offentlig forsørgelse er højere i Sydjylland end på landsplan, er antallet af personer på offentlig forsørgelse faldet mindre i Sydjylland end på landsplan, jf. fig. 14.

Begreber og definitioner

- Langtidsledige (fig. 1). I figuren vises antal bruttoledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede) på a-dagpenge, arbejdsmarkedsydelse, kontanthjælp (inkl. særlig uddannelsesydelse) med visitationskategorien "Jobparat" eller uddannelseshjælp med visitationskategorien "Åbenlys uddannelsesparat", der har været ledige/aktiverede i minimum 80 % af tiden inden for de seneste 52 uger fra og med sidste uge i den valgte periode.
- Minimum én samtale (fig. 2). Figuren viser andelen af dagpengemodtagere med mellem 1 ½ og 3 måneder ledighed, som har fået minimum én jobsamtale.
- Aktivering af dagpengemodtagere (fig. 3). Figuren viser antal personer med a-dagpenge, der har været aktiveret i den viste måned (fx november 14) fordelt type af aktivering.
- Kontant- og uddannelseshjælp (fig. 4 og 5). Her vises antal fuldtidspersoner på hhv. kontanthjælp og uddannelseshjælp.
- Langvarige kontanthjælpssager uden et beskæftigelsesrettet tilbud (fig. 6). Figuren viser antallet af personer uden aktivering (se nedenfor) divideret med det samlede antal personer, der har modtaget kontanthjælp i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger, uanset om personerne er blevet aktiverede eller ej. Opgørelsen fastlægges den sidste dag, den enkelte ledige har modtaget kontanthjælp inden for den valgte periode. Fra denne dag opgøres det, om den ledige har modtaget kontanthjælp og/eller aktivering i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger. Personer, der har modtaget kontanthjælp i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger, men som ikke har modtaget aktivering, indgår i målingen som personer uden aktivering. Der tages ikke højde for personer, der kan være fritaget for aktivering i de perioder, de modtager kontanthjælp. For kontanthjælpsmodtagere kan det f.eks. være i forbindelse med barsel eller længerevarende sygdom. Målingen opgør således alene, hvor stor en andel af de personer, der har modtaget kontanthjælp i mindst 1 år inden for 1 1/4 år, som ikke har deltaget i aktivering inden for denne periode.
- Andel af befolkningen i fleksjob eller ressourceforløb (fig. 7). Antal fuldtidspersoner, der var i fleksjob eller ressourceforløb inden for den valgte periode (fx november 2014) som andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder 16-66 år.
- Andelen af aktiveringsberørte ressourceforløbsmodtagere (fig. 8). Viser antal unikke ressourceforløbsydelsesmodtagere, der har været aktiveret, divideret med det samlede antal personer, der modtog ydelsen inden for den viste periode (fx april 2015).
- Tilgang til førtidspension (fig. 9). Viser 16-66-årige, der inden for den valgte periode får bevilget førtidspension første gang.
- Sygedagpenge og jobafklaringsforløb (fig. 10 og 11). Viser udviklingen i antallet af fuldtidspersoner på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb det seneste år. Figur 11 viser fuldtidspersoner i jobafklaringsforløb som andel af både sygedagpengemodtagere og personer i jobafklaringsforløb.

Alle anvendte data er fra Jobindsats.dk